

Curatorial > SONDES

Amb aquesta secció, RWM continua una línia de programació destinada a explorar el complex mapa de l'art sonor des de punts de vista diferents organitzats en cicles de comissariat.

SONDES arrenca de les contraposicions conceptuals de Marshall McLuhan per a analitzar i exposar com la recerca d'un nou llenguatge sònic es va accelerar després del col·lapse de la tonalitat del segle XX. La sèrie observa les diferents sondes i experiments que es van llançar al llarg del segle passat a la recerca de nous recursos musicals i d'una nova estètica per a adequar la música a un món transformat i desorientat per la tecnologia.

A càrrec de Chris Cutler.

Continguts del PDF:

01. Llista de temes

02. Notes

03. Crèdits

04. Agraïments

05. Llicència

06. Llicència

A principis dels setanta, Chris Cutler va co-fundar **The Ottawa Music Company** –una orquestra de 22 compositors de rock– abans d'incorporar-se a les files del grup experimental britànic **Henry Cow**. Posteriorment va co-fundar diversos grups amb membres de diferents nacionalitats, com ara **Art Bears**, **News from Babel**, **Cassiber**, **The (ec) Nudes**, p53 i **The Science Group**, a més de ser membre permanent de les bandes americanes **Pere Ubu**, **Hail** i **The Wooden Birds**. D'altra banda, Cutler ha participat en nombrosos projectes teatrals, cinematogràfics i radiofònics, i segueix col·laborant amb **Fred Frith**, **Zeena Parkins**, **Jon Rose**, **Tim Hodgkinson**, **David Thomas**, **Peter Blegvad**, **Daan Vandewalle**, **Ikue Mori**, **Lotte Anker**, **Stevan Tickmayer**, **Annie Gosfield** i els compositors espectralistes **Iancu Dumitrescu** i **Ana Maria Avram**. També és membre permanent dels grups **The Bad Boys** (Cage, Stockhausen, Fluxus...), **The Artaud Beats** i **The Artbears Songbook**.

Entre els seus projectes recents destaquen encàrrecs per a la ràdio, diverses bandes sonores, peces per al **Hyperion Ensemble**, **Signe de Trois** per a sistema multi-canal, un projecte d'un any de durada de paisatges sonors diaris per a l'emissora londinenca **Resonance FM** i p53 per a orquestra i solistes. És el fundador i director del segell independent **ReR Megacorp** i del servei de distribució artístic **Gallery and Academic**, editor de les antologies **Unfiled**, i autor de **File Under Popular**, a més de molts altres articles publicats en setze llengües. Durant un temps va formar part del professorat de la **Museum School** a Boston i imparteix classes arreu del món sobre temes relacionats amb la música i la teoria.

www.ccutler.com/ccutler

SONDES #20.2

Auxiliars

Auxiliars recopila materials relacionats amb cada episodi de SONDES per oferir una visió més àmplia i immediata del tema tractat. Són una mostra, més que un vehicle d'escolta profunda; una pista del que es podria trobar investigant més a fons, i per això la majoria són fragments editats de peces més llargues. La idea és també mirar de donar el mateix protagonisme al perifèric i al central, per evitar privilegiar el que se sol considerar seriós per damunt dels anomenats gèneres populars. En aquest auxiliar, els instruments clàssics indis treuen tot el profit del seu salconduit per visitar multitud de gèneres i repartir pols kàrmic allà on passen.

01. Llista de temes

00:00 Gregorio Paniagua, "Anakrousis", 1978

00:06 Ravi Shankar i George Harrison

Fragment d'un clip de telenotícies no identificat, probablement de 1967. De fons, George rep una lliçó de Ravi...

01:00 Jody Stecher i Krishna Bhatt, "Don't Get Trouble on Your Mind" (fragment), 1982

Stecher és un músic folklòric nord-americà que toca el banjo, la mandolina, el violí, la guitarra i el sursringar (una mena de sarod derivat del llaüt, de tons més profunds). Després de dominar el bluegrass, el cajun, el blues i la música folklòrica escocesa, va estudiar música clàssica hindustaní durant 13 anys amb Ali Akbar Khan i Zia Mohiuddin Dagar. Els dos interessos es van unir en un LP (*Rasa*) enregirat el 1982 amb el sitarista hindustaní clàssic Krishna Bhatt. Fred Sokolow va rematar el trio, tocant el banjo de cinc cordes i la mandolina.

02:51 Ravi Shankar, "Concerto for Sitar and Orchestra No. 1", 1971

Un gegant de la música del segle XX. El seu impacte en el pensament i la pràctica musical occidentals ha estat incalculable. Més que ningú, Shankar va negociar públicament la trobada entre els sistemes compositius occidentals fixos i quantitius, arrelats en l'escriptura, i les disciplines orientals, espirituals i d'improvisació, arrelades en la transmissió oral. La seva proposta va calar en una àmplia audiència, no només en l'elit experimental, sinó també en les comunitats del jazz i el rock ja compromeses en la redefinició de la música a través de la improvisació i la interpretació. Els seus dos concerts per a sitar i orquestra van ser intents parcialment convincents de juxtaposar les dues concepcions.

04:34 Joe Harriot Double Quintet, "Contrasts" (fragments), 1967

Harriot era un saxofonista jamaicà i compositor de jazz que va emigrar a Gran Bretanya l'any 1951. Encara que es va iniciar en el bebop, va començar a experimentar amb la improvisació de forma lliure a mitjan anys cinquanta. Cap al final de la dècada ja havia desenvolupat un estil propi, independent i paral·lel a les recerques d'americans com Ornette Coleman. A la fi dels seixanta, Harriot va unir forces amb el violinista bengalí i compositor John Mayer, que havia arribat el 1952 per estudiar i s'havia establert a Amèrica per treballar, primer com a violinista orquestral i després com a compositor. Tots dos van fusionar els seus respectius quintets i van ser pioners d'una nova forma musical híbrida. És possible que el resultat soni previsible avui, però va significar un gran avanç en el pensament musical de l'època. En total van gravar tres LPs, l'originalitat i sofisticació dels quals encara no han estat del tot apreciades.

06:38 Anoushka Shankar i Traveller (fragment), 2011

La sitarista Anoushka Shankar, filla de Ravi Shankar, va arribar a la mateixa connexió que el guitarrista Derek Bailey estableix al seu important llibre *Improvisation*, entre les arrels de la música clàssica índia i el flamenc. Shankar

[Big Jim Sullivan]

creia fins i tot que el flamenc podia haver tingut els seus orígens a l'Índia. El projecte i el seu programa musical es van unir a Espanya a través d'un procés de trobades i converses de les quals van sorgir un disc i una banda. Aquest fragment és d'un enregistrament en directe.

08:39 Joe Harriot and John Mayer Double Quintet, "Mishra Blues" (fragment), 1968

11:09 "The Reptile" (fragment), 1966

The Reptile és una pel·lícula de terror produïda per Hammer Films amb banda sonora de Don Banks, un compositor i multiinstrumentista australià que havia tocat en diverses formacions de ball, però que també es va guanyar l'elogi de la crítica per la seva música de cambra. Banks va fusionar tots dos interessos en obres de concert per a quartet de jazz i orquestra simfònica i va ser un dels primers a adoptar els recursos electrònics i electroacústics; dit d'altra manera, la biografia model d'un compositor de pel·lícules. Va fitxar pels estudis Hammer el 1962 i durant els cinc anys següents va compondre música per a pel·lícules de terror i thrillers. Aquest clip, no obstant això, només reflecteix l'estatus de tabloide contemporani de la música índia –i el sitar extravagant– com a símbol exòtic i sinistre de l'aliè.

12:18 Big Jim Sullivan, "I Can See for Miles" (fragment), 1968

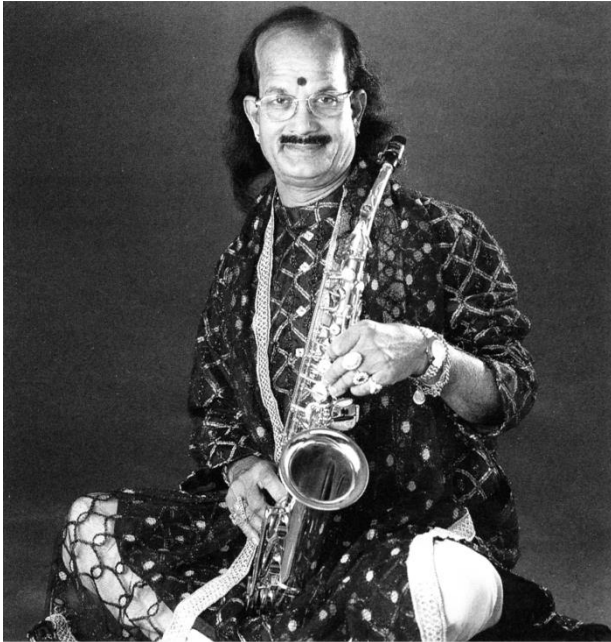
Lord Sitar, en carn i ossos, era el guitarrista de sessió Big Jim Sullivan, tota una llegenda entre músics, encara que amb prou feines conegut pel gran públic. Sullivan va tocar en més de 750 singles al Regne Unit i en tants àlbums que no es poden ni comptar. També va ser el primer guitarrista britànic en fer servir un pedal wah-wah, el pedal Tone and Volume de DeArmond i un fuzzbox. Va gravar amb Billy Fury, Frank Ifield, Adam Faith, Frankie Vaughan, Helen Shapiro, Johnny Halliday, Freddie and the Dreamers, Cilla Black, Tom Jones, Shirley Bassey, Dusty Springfield, The Walker Brothers, Donovan, Benny Hill, David Bowie i els Small Faces, a més del *Wonderwall Music* de George Harrison i *200 Motels*, de Frank Zappa. Que no és qualsevol cosa. Havia estudiat el sitar sota la direcció de Vilayat Khan, i era, aparentment, l'únic guitarrista de sessió que en tenia un en tot el Regne Unit. Després de la conversió de George Harrison, el catxet de Sullivan va pujar encara més, i l'any 1967 fins i tot va llançar un àlbum de sitar (titulat *Sitar Beat*) sota el seu propi nom. *Lord Sitar* es va publicar un any més tard a Regal Zonophone, i malgrat ser clarament un intent de fer diners fàcils i ràpids, va quedar prou bé gràcies als obrers implicats.

13:26 El llegendari Vinnie Bell

Igual que Big Jim Sullivan, Vinnie Bell era el músic de sessió dels músics de sessió. A les acaballes dels seixanta havia tocat en incomptables èxits i havia inventat una àmplia gamma d'efectes electrònics. *Whistle Stop*, un dels pocs àlbums signats amb el seu propi nom, també va ser un aparador dels seus nombrosos efectes de guitarra. A més, Bell va dissenyar el sitar elèctric que escoltem aquí i en temes icònics com "Green Tambourine" de The Lemon Pipers, així com al tema principal de la banda sonora de la pel·lícula de 1970 *Airport*, l'àlbum de la qual va arribar a vendre més d'un milió de còpies i li va reportar un Grammy.

14:20 The ID, "Short Circuit" (fragment), 1967

Confecionat a partir dels enregistraments esporàdics fets pel guitarrista Jerry Cole amb una colla de vells amics, tots ells intèrprets de llarga trajectòria –Glen i Norman Cass, Don Dexter i Rich Clyburn– entre 1965 i 1966, i finalment publicat per RCA el 1967. Anteriorment Cole havia gravat dotzenes d'àlbums de baix pressupost, gairebé tots de manera anònima, escrits i enllestits en menys d'una setmana. La seva fama va arribar com a guitarrista de surf i més tard va formar part de l'omnipresent Wrecking Crew, abans de capitanejar bandes per a programes de televisió tan icònics com *Hullabaloo*, *Shindig* i *Rowan & Martin's Laugh-in*. També va tocar o va arreglar temes en discos de Byrds, Roy Orbison, Aretha Franklin, Merle Haggard, Ray Charles, Steely Dan, Isaac Hayes, Little Richard, The Beach Boys, Nancy i Frank Sinatra, Andy Williams, Dean Martin, etc. Aquest àlbum, *The Inner Life of the ID*, completament oblidat, és un exemple molt primerenc de rock amb un ús de ritmes additius complexos, clarament derivats (com és el cas de Don Ellis) de la música clàssica índia. Al disc, Cole també toca el sitar, del qual va ser un pioner malgrat que rarament reconegut.

[Kadri Gopainth]

15:52 Ashwin Batish, "Sitar Mania" (fragment), 1994

Nascut a Bombai, Ashwin Batish va aprendre a tocar música pop occidental amb la seva guitarra abans de dedicar-se la tabla a l'edat de 10 anys. Es va traslladar a Gran Bretanya per fer costat al seu pare, el compositor, escriptor, cantant i director musical de Bollywood, Pandit Shiv Dayal Batish, que el va entrenar més a fons en la tradició clàssica del nord de l'Índia. Pare i fill es van traslladar a Amèrica l'any 1973 on, durant els següents 15 anys, Ashwin va tocar al restaurant familiar i va fundar el projecte de fusió Sitar Power, amb el qual barrejava una varietat salvatge d'estils orientals i occidentals. Encara ensenya música índia a Santa Cruz.

17:00 Ali Akhbar Khan i John Handy, "Karuna Supreme" (fragment), 1975

Tot un mestre del sarod, Khan va ser clau en la popularització de la música clàssica índia a Occident, com a intèrpret i també com a professor. Estretament connectat a Ravi Shankar (va acompanyar Shankar al seu debut de 1939, i en innumbrables ocasions) l'any 1941 la seva germana i Shankar es van casar, i va ser precisament Kahn qui va substituir Shankar a l'influent concert de 1965 a Nova York, que sens dubte va despertar l'interès de tota una generació de músics occidentals en la música índia. Khan va fundar escoles de música a Calcuta, Califòrnia i Suïssa, va compondre ragas i bandes sonores, a més de ser el primer músic indi en gravar un LP de música clàssica índia. John Handy III és un saxofonista alt americà que també toca el tenor, el baríton, el saxello, el clarinet, l'oboè, i canta. Va treballar amb Charlie Mingus durant els anys cinquanta i va passar a dirigir diversos grups, a ensenyar història de la música i interpretació a diverses universitats de Califòrnia. A la dècada dels setanta, Handy va estudiar amb Kahn i la relació entre tots dos va conduir a una sèrie d'actuacions i a dos discos molt populars, en els quals es barregen dos llenguatges musicals molt diferents sense esforç ni compromís obvi.

18:45 Ravi Harris & The Prophets, "Escapism" (fragments), 1996

Un altre clàssic del sitar funk a càrrec de Phillip Lehman i Gabriel Roth, també conegut com Bill "Ravi" Harris, que més tard es faria famós gràcies a Amy Winehouse i Sharon Jones.

20:23 Hariprasad Chaurasia, Brij Bhushan Kabra i Shivkumar Sharma, "Call of the Valley" (fragment), 1967

Un àlbum de música clàssica hindustaní llançat per EMI, inusualment orquestrat per a guitarra occidental amb slide, bansuri (una flauta travesera de fusta), santoor (una mena de dulcimer o cítara) i tabla, concebut com a representació instrumental d'un dia en la vida d'un pastor indi. El disc va ser molt influent a l'època i encara avui segueix sent l'àlbum més venut de música índia a nivell mundial. Retrospectivament ha estat reivindicat com a fita primerenca de la música del món.

21:46 Charlie Mariano i R. A. Ramamani, "Bangalore" (fragment), 1998

Un saxofonista americà que va treballar entre d'altres amb Stan Kenton, Charlie Mingus, Chico Hamilton, el Modern Jazz Quartet, Eberhard Weber i el grup de rock alemany Embryo, a més dels més de 40 discos que va enregistrar sota el seu propi nom. Als anys setanta es va traslladar a Europa i va començar a estudiar el nadaswaram (un instrument de doble canya similar al shenai indi) durant una llarga estada a Malàisia. El CD *Bangalore* va ser gravat en Bangalore principalment amb músics locals que Mariano coneixia bé i amb els quals havia treballat i estudiat durant anys.

23:48 The Firstborn, "Sounds Liberated as Mantra" (fragments), 2012

Formada a Portugal l'any 1995 com una banda de metal força convencional, The Firstborn es van reinventar el 2004 després d'uns anys d'inactivitat, amb *The Uncleching of Fists*, una col·lecció de peces basades en el budisme tântric i el *Llibre tibetà dels morts*. El sitar, interpretat per Luis Simões, no és només una addició exòtica sinó un element integral en l'ambient general.

25:32 Kadri Gopainth, "Ventakatachala Nilayam" (fragments), 2002

Just al contrari que Charlie Mariano, el Dr. Kadri Gopalnath, que originalment tocava el nadaswaram, es va convertir en un saxofonista pioner al món de la música carnàtica, tot modificant el saxo alt. A diferència dels saxofonistes occidentals que utilitzen modes orientals, Gopainth ha aportat una sensibilitat pròpia del nadaswaram al saxo, d'una manera que cap intèrpret occidental hauria

[Sheb Wooley]

pogut imaginar. Gopainth ha tocat amb orquestres i conjunts occidentals arreu del món.

26:51 Dinuk Wijeratne, “Concerto for Tabla and Orchestra” (fragments), 2012

Establert a Canadà, nascut a Sri Lanka i criat a Dubai, Wijeratne va estudiar al Royal Northern College of Music de Gran Bretanya i després amb el compositor John Corigliano a la Juilliard School de Nova York. Va debutar al Carnegie Hall com a director, compositor i pianista el 2004, al costat de Yo Yo Ma i Silk Road Ensemble. La seva música, com era d'esperar, conté nombroses influències no occidentals. Aquest concert per a tabla va ser finalista en l'edició de 2011 del concurs Masterworks.

28:26 Sheb Wooley, “The Love-In” (fragments), 1967

Nascut el 1921, Sheb Wooley era un cantant i actor que va aparèixer en dotzenes de westerns al llarg dels anys cinquanta, seixanta i setanta, entre els quals destaca *High Noon*. També va signar uns quants èxits de country and western, entremesclats amb d'altres discos de tall humorístic, el més famós dels quals va anar l'alienígena *Purple People Eater* (1958) (https://www.youtube.com/watch?v=x9h_ci_wcne). Aquest encantador redneck, poc amic dels hippies, també és l'artífex del llegendari Wilhelm scream, un efecte de so que posteriorment ha aparegut en més de 500 pel·lícules i encara avui forma part de l'arsenal de diversos directors a manera de broma interna.

Gregorio Paniagua, “Anakrousis”, 1978

02. Notes

Sobre la durada i els talls

L'objectiu d'aquests programes és proporcionar una visió pràctica de les sondes analitzades. Normalment, això implica extreure fragments breus de peces musicals més llargues. I això, per descomptat, compromet la integritat i altera el context inherent als treballs originals. En algunes ocasions també he unit diferents seccions d'una mateixa peça per il·lustrar millor el tema. Per tant, els exemples que sonen als programes no es poden de confondre amb les pròpies obres. Sempre que veieu la paraula “fragment” després d'un títol en la transcripció del programa, es tracta d'un exemple, no de la composició tal com va ser concebuda i dissenyada. Si alguna cosa us crida l'atenció, sisplau, aneu a l'original.

Notificació

Si voleu rebre un avís quan publiquem una nova sonda, envia un correu a remegacorp@dial.pipex.com amb “Probe Me” a l'assumpte.

03. Enllaços

www.vinniebell.com
batish.com/ashwin
www.anoushkashankar.com
www.kadrigopalnath.com
www.shebwooley.com
www.vinniebell.com
www.dinukwijeratne.com
thefirstborn.bandcamp.com
www.ravishankar.org
www.johnhandy.com
www.amp.com/aak.html
www.wilhelmscream.net

04. Crèdits

Gravat a Studio Midi-Pyrénées. Enginyer de so: Bob Drake.

[Dinuk Wijeratne]

05. Agraïments

Agraïments a David Petts, Charles O'Meara i Jonathan Mayer.

06. Llicència

2017. Tots els drets reservats. © dels temes dels artistes i/o dels segells discogràfics. Ràdio Web MACBA és un projecte de recerca i divulgació sense ànim de lucre. S'han fet totes les gestions per identificar els propietaris dels drets d'autor. Qualsevol error o omissió accidental, que haurà de ser notificat per escrit a RWM, serà corregit en la mesura possible.